

Darea de seamă
despre activitatea științifico-organizatorică a academicianului
ALEXANDRU CIUBOTARU
Director de onoare, consultant științific
al Grădinii Botanice (Institut) a Academiei de Științe a Moldovei
2012

Pe parcursul anului 2012 am lucrat incontinuu, în concediu n-am fost. Am avut deplasări la Iași, București, Ialta (GNBS). Activitatea principală – pregătesc “Operele alese”, primele două volume sînt aproape finisate.

I. Activitatea științifico-organizatorică

Am lucrat și asupra proiectului-plan pentru editare (anii 2013-2014) a monografiei “Opere alese” (Избранные труды) în opt volume în limba rusă: am concretizat volumul fiecărui volum și a textului pe fiecare capitol în parte, compartiment, selectate tabelele, desenele, microfotografiile și electronofotografiile și al. materiale.

În primul volum „Биология половой репродукции в растительном мире” (Biologia reproducției sexuate în lumea vegetală) sînt descrise și analizate datele din domeniul embriologiei comparate și experimentale la *Zea mays L.* și alte culturi obținute la nivelul microscopiei fotonice; sînt descrise metodele folosite și perfectate de noi; prezentate și descrise unele invenții și procedee, dar și generalizări și ipoteze.

În al doilea volum „Биология половой репродукции в растительном мире” (Эмбриологические и цитологические исследования на ультраструктурном уровне) se prezintă teza de doctor habilitat susținută în Institutul de Botanică a AȘ a Ucrainei. Fiecare din primele două volume cuprinde 600-650p. (inclusiv desene, foto.)

Pe parcursul anului 2012 am exercitat un șir de activități științifice parvenite din partea AȘM și altor instituții.

Ca redactor –șef al editurii seriale: ”Revista Botanică” conform planului de lucru au fost comandate și selectate articolele și materialele pentru № 5, Vol. 4 (editat în noembrie 2012) și № 6, Vol. 5 pregătit și prezentat pentru ediție.

II. Activitatea editorială: publicații și pregătirea articolelor

a. Au fost publicate

1. Тридцать лет во главе академической науки республики (к 100 летию со дня рождения И. С. Гросул). Авторы: В. Гросул, В. Царанов, А. Чуботару. Кишинёв, Moldova independentă №17, 21.09.12;

2. К 110 летию со дня рождения выдающегося цитоэмбриолога, ботаника-морфолога, профессора Веры Алексеевны Поддубной Арнольди. (22.05.1902-18.03.1985), Бюлетень ГБС, Москва, 2012;

3. Some aspects of reproduction technology for lavender layers for industrial plantations foundation. (Autors: Maricica Colțun, Al. Ciubotaru, Al. Teleuța, Lilia Chisnician). Chișinău, 2012, Revista Botanică, vol IV, № 5, p. 90-95;

b. Articole și comunicări la simpozioane și conferințe

4. La Adunarea Solemnă consacrată „200 de ani din ziua fondării Grădinii Botanice de Stat Nichita”. Ialta, 5-7. X. 2012.(comunicare în ediție);

5. Известный ботаник, энтомолог, основатель Экономического Ботанического Сада в местечке Никита Христиан Христианович Стевен (1781-1883). К 200-летию со дня основания Ботанического Сада. Ялта, 2012. Материалы ГНБС посвящ. 200-летию сада, (в печати);

6. Слово об академике Николае Василевиче Цицине - прославленном селекционере, генетике, ботанике, основатель Главного Ботанического Сада АНРФ. (1898-1985), Москва, 2012, Бюлетень ГБС, (в печати);

7. Potențialul conservării plantelor în fito- și agrocenozele Republicii Moldova. Chișinău 2012. Comunicare la Simpozionul consacrat celor 80 ani din ziua nașterii acad. A. Ciubotaru. (în ediție, RB, № 6);

8. Profesorul Mihai Mititiuc la 75 de ani. O personalitate marcantă-micolog, fitopatolog, organizator al cercetărilor botanice. Chișinău 2012. (în ediție, RB, № 6);

9. 75 ani de la nașterea academicianului Andrei Negru - paleobotanist, cunoscătorul florii actuale și fosile a Basarabiei. Chișinău 2012. (în ediție, RB, № 6);

10. Academicianul Ioachim Grosul – prim președinte al AȘM la 100 ani din ziua nașterii în amintirea celor care au construit Grădina Botanică a AȘM.(în materialele consacrate a 100 ani I. Grosul);

Referate, recenzii la teze de doctor și d. habilitat

1). 23.III.2012. Referent la teza de doctor: “Cercetări morfobiologice și histo-anatomice referente la specii de *Quezqus L.* din flora României”. Autor: Ada-Maniela Cojocar (căsătorită Lăzărescu), Iași, Universitatea “A.I. Cuza”, România.

2). 4. VII. 2012. Referent la teza de doctor: „Flora și vegetația pădurii Letea și zonelor de ecoton”. Autor: Viorel Roșca, Grădina Botanică a Un-ții, București, România. După susținerea tezei împreună cu V. Roșca am plecat din București (4.IX. 12) spre rezervația Pădurea Letea (Dobrogea) traversând orașele Tulcea, Sulina și al. (4-7. IX. 12).

3). 4-7.X. 2012. Am participat la Simpozionul Internațional consacrat celor 200 ani de la fondarea Grădinii Botanice Imperiale Nichita din Ialta, Crimeia (1812), unde am prezentat lucrarea – eseu despre primul director fondator al GB –X. X. Steven (К. К. Стевен, 1781-1883). La adunarea generală cu participarea colectivului (majoritatea celora din anii 1988-1995), când am lucrat director al Grădinii Botanice de Stat Nichita). Am transmis directorului GBSN albumul „Din istoria construcției GBSN”, care aparținea fostului director M. F. Șerbacov (în anii 1907-1915).

Cu ocazia a 200 ani a GBSN și activitatea de director al GBSN (1988-1995) am fost decorat cu Diploma de laudă – “Почетная Грамота НБС - НИЦ”. Unde se spune: “Награждает Чуботару Александра Андреевича, доктора биологических наук, академика, за большой административный и научный вклад, внесенный в развитие и процветание Никитского Ботанического Сада на должности директора ГНБС, в связи с 200-летним юбилеем НБС-НИЦ”

Подписали:

Директор, академик АНУ- В.И. Ежов
Председатель профкома- О.И.Гончарова

4). Recenzie la teza de dr. hab., autor Bagricova N. A.: ”Сорно-полевая растительность Крыма”. Автореферат дис. на соиск. уч. степени д. б. н., Ялта, ГНБС, 21.10.2012. Autorii recenzi A. Ciubotaru, M. Mînza. Tot în această perioadă am avut o întâlnire cu Președintele Academiei Republicii Autonome Crimeia, academ. Tarasenco Victor Sergheevici (fondator și membru a căreia am fost din prima zi - 1991).

5). La sfârșitul lunii septembrie (21.09.12) am avut comunicare (luare de cuvînt) la simpozionul consacrat 100 de ani din ziua nașterii primului Președinte a AȘM acad. I. Grosul, care a avut loc în cadrul AȘM. Am participat la întâlnirea cu elevii liceului, care poartă numele lui Ioachim Grosul, din satul de baștină – Caragas, raionul Slobozia, Transnistria și la deschiderea muzeului Ioachim Grosul, redeschis după reconstrucție, unde am dat interviu pentru televiziunea locală.

6). La simpozionul internațional: “Conservation of plant diversity”. Chișinău 16-19 mai 2012, am prezentat comunicarea: “Însemnătatea reproducerii sexuate în originea și menținerea diversității biologice ”

Pregătirea cadrelor științifice

1. În ianuarie 2012 am formulat programa de cercetare a doctorandei prin corespondență Apostol Ala (colaborator al Grădinii Botanice din București)- “Cercetarea morfobiologică a formelor parentale și hibridilor interspecifici Fo (*Lavandula latifolia* x *L. avgustifolia*) ,, pentru anii 2012-2015.

2. Am lucrat împreună cu doctoranda V. Trifăuțan, autorul tezei de doctor: “Particularitățile morfobiologice a trandafirilor pitici introduși în Moldova,, (Tehnologiile de multiplicare și recomandări agrotehnice) asupra tezei, care a fost prezentată la ședința laboratorului de embriologie și biotehnologie la 15.IV.2012 (în timpul apropiat va fi ascultată la Consiliu Științific Specializat a GB (I) a AȘM).

3. În luna iunie conform Dispoziției Ministerului învățămîntului (d-lui Șlehtițchii) am fost Președinte al Comisiei de examinare a (licențelor) studenților anului III a Universității Academiei de Științe a Moldovei la specialitatea: ecologie, geografie, fiziologia umană.

4. 8-12. IX. 2012 am lucrat în comisia de evaluare a documentelor prezentate la vacanșile deschise pentru alegerea membrilor titulari și m. corespondenți la specialitatea Biologie.

Concluzii

După părerea noastră viața academică uneori este perturbată de curente (pe semne provocate de insuficiența de finanțe la compartimentul salarizare), care dezvoltă o tendință mercantilă: cu orice preț obțin careva granturi, chiar de nu dispui de date proprii, dar ai acces la rezultatele altor persoane, cu orice preț să devii autor (coautor) la orice publicație, este vorba de șefi (de laboratoare, directori), adesea necunoscînd despre ce se vorbește în articol, monografie (!!!). O tendință periculoasă, cunoscută pe verticală, dar ieșită de sub control, sînt convins – că se cer urgente măsuri de combatere a acestor fraude.

Este vorba mai întîi de:

1). Tendința cu orice preț de a obține granturi străine în care se încadrează întegi laboratoare, adesea finanțate în direct, pe lîngă contabilitatea institutului. Acest fenomen prezintă o spălare de creeri, gen de colonizare civilizată a țărilor slab dezvoltate. Ce pezintă o sustragere de la problemele economice și sociale a Țării, la care urgent ar trebui maximum să fie implicată

Academia de Științe, chiar pentru mai puțini bani. Germanii (toate categoriile sociale) din primele zile după al II război mondial au demonstrat tărie de caracter, zilnic pentru 1 dolar/zi au muncit ani la restabilirea economiei și au izbutit. Dar noi ce facem? Ne oftăm!

2). În unele cazuri înflorește așa zisul "plagiat", în rusă "плагиат" (лат. plagium, похищение, литературная кража, присвоение чужого авторства, выдача чужого произведения за собственое и т.д.). Despre aceasta se vorbește în culuoare și cunoaște conducerea, dar nu se i-a nici o măsură; o situație stupidă, distrugătoare, tăcută, care macină imaginea Academiei în fața societății și totul numai pentru că această situație o crează unii conducători. Pe acest fondal are loc și spălarea de bani obștești - acelaș "plagium – похищение".

Consider, că e timpul să ne clarificăm în situația creată, începînd cu emiterea unor dispoziții și condamnarea oficială a persoanelor care obraznic, deschis își pun numele sub lucrările străine, netrudite. Dacă nu se va da drum verde la evidențierea acestor fraude "academice" și nu vor fi scoși în vizor persoanele în cauză, mulți amatori vor face cariere pe fonul corupției și nepedepsirii cronice.

Academician al AȘM,

consultant științific

și Director de Onoare al GB (I)